

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum quantitas dimensiua sit subiectum accidentium aliorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

remanent, habent esse, unde sunt composita ex esse, & quod est, sicut in prima parte de angelis dictum est, & cum hoc, habent compositionem partium quantitativarum.

ARTICVLVS II.

Vtrum in hoc sacramento quantitas dimensua panis vel vini, sit aliorum accidentium subiectum.

AD SECVDVM sic proceditur. Vt in hoc sacramento quantitas dimensua panis vel vini, non sit aliorum accidentium subiectum. Subiectum enim accidentis non est accidens: nulla enim forma potest esse subiectum, cum subijci pertineat ad proprietatem materiae: sed quantitas dimensua est quoddam accidens, ergo quantitas dimensua non potest esse subiectum aliorum accidentium.

¶ 2. Præter. Sicut quantitas indiuiduatur ex substantia, ita etiam & alia accidentia. si ergo quantitas dimensua panis aut vini remanet indiuiduata, secundum esse prius habitum, in quo conseruatur, pari ratione & alia accidentia remanent indiuiduata secundum esse, quod prius habebant in substantia, non ergo sunt in quantitate dimensua sicut in subiecto, cum omne accidens indiuiduetur per suum subiectum.

¶ 3. Præter. Inter alia accidentia panis & vini quæ remanent, deprehenduntur etiã sensu rarum & densum, quæ non possunt esse in quantitate dimensua, præter materiam existente: quia rarum est quod habet parum de materia sub magnis dimensionibus: densum autem quod habet multum de materia sub paruis dimensionibus, ut dicitur 4. Physic. & non ergo videtur quod quantitas dimensua possit esse subiectum accidentium, quæ remanent in hoc sacramento.

¶ 4. Præter. Quantitas à subiecto separata, uidetur esse quantitas mathematica, quæ non est subiectum qualitarum sensibilium. Cum ergo accidentia, quæ remanent in hoc sacramento, sint sensibilia, uidetur quod non possint esse in hoc sacramento, sicut in subiecto in quantitate dimensua panis & vini remanente post consecrationem.

SED CONTRA est, quod qualitates non sunt diuisibiles nisi per accidens, scilicet ratione subiecti: diuiduntur autem qualitates remanentes in hoc sacramento per diuisionem quantitatis dimensua, sicut patet ad sensum, ergo quantitas dimensua est subiectum accidentium, quæ remanent in hoc sacramento.

RESPON. Dicendum, quod necesse est dicere accidentia alia quæ remanent in hoc sacramento, esse sicut in subiecto, in quantitate dimensua panis, vel vini, remanente. Primò quidem per hoc, quod ad sensum apparet aliquid quantum esse ibi coloratum, & alijs accidentibus affectum: nec in talibus sensibus decipitur. Secundò, quia prima dispositio materiae est quantitas dimensua: unde & Plato * posuit

primas differentias materiae, magnum & parum: & quia primum subiectum est materia, consequens est quod omnia alia accidentia referantur ad subiectum mediante quantitate dimensua (sicut & primum subiectum coloris dicitur esse superficies) ratione cuius quidam potuerunt dimensiones esse substantias corporum, ut dicitur in 1. Metaph. & quia subtracto subiecto, remanent accidentia secundum esse, quod prius habebant, consequens est, quod omnia accidentia remaneant fundata super quantitatem dimensiuam. Tertio, quia cum subiectum

A sit principium indiuiduationis accidentium, oportet id quod ponitur aliquorum accidentium subiectum, esse aliquo modo indiuiduationis principium: est enim de ratione indiuidui, quod non possit in pluribus esse: quod quidem contingit dupliciter: uno modo, quia non est natum esse in aliquo: & hoc modo formæ immateriales separatae, per se subsistentes, sunt etiam per se ipsas indiuidue. Alio modo ex eo, quod forma substantialis uel accidentalis, est quidem nata in aliquo esse, non tamen in pluribus: sicut hæc albedo, quæ est in hoc corpore. Quantum igitur ad primum, materia est indiuiduationis principium omnibus formis inhaerentibus: quia cum huiusmodi formæ quantum est de se, sint natae in aliquo esse, sicut in subiecto, ex quo aliqua earum recipitur in materia, quæ non est in alio, iam nec forma ipsa sic existens potest in alio esse. Quantum autem ad secundum, dicendum est, quod indiuiduationis principium est quantitas dimensua: ex hoc enim aliquid est natum esse in uno solo, quod illud est in se indiuiduum, & diuisum ab omnibus alijs: diuisio autem accidit substantiæ ratione quantitatis, ut dicitur in 1. Physic. & ideo ipsa quantitas dimensua est quoddam indiuiduationis principium huiusmodi formis, in quantum scilicet diuersæ formæ numero sunt in diuersis partibus materiae: unde & ipsa quantitas dimensua secundum se habet quædam indiuiduationem, ita quod possumus imaginari plures lineas * separatas eiusdem speciei, differentes positione, quæ cadit in ratione huius quantitatis: conuenit enim dimensionibus, quæ sit quantitas positionem habens: & ideo potius quantitas dimensua potest esse subiectum aliorum accidentium quam e conuerso.

B AD PRIMUM ergo dicendum, quod accidens per se non potest esse subiectum alterius accidentis: quia per se non est. Secundum uero quod est in alio, unum accidens dicitur esse subiectum alterius, in quantum unum accidens recipitur in subiecto, alio mediante, sicut superficies dicitur esse subiectum coloris: unde quando accidenti datur diuinitus ut per se sit, potest etiam per se alterius accidentis subiectum esse.

C AD SECVDVM dicendum, quod alia accidentia, etiam secundum quod erant in substantia panis, indiuiduabantur mediante quantitate dimensua, sicut dictum est. * & ideo potius quantitas dimensua est subiectum aliorum accidentium remanentium in hoc sacramento, quam e conuerso.

D AD TERTIUM dicendum, quod rarum, & densum, sunt quædam qualitates consequentes corpora ex hoc, quod habent multum, uel parum de materia sub dimensionibus: sicut etiam omnia alia accidentia consequuntur ex principijs substantiæ: & ideo sicut subtracta substantia, diuina uirtute conseruatur alia accidentia, ita subtracta materia, diuina uirtute conseruantur qualitates materiam consequentes, sicut rarum & densum.

E AD QVARTVM dicendum, quod quantitas mathematica non abstrahit à materia intelligibili, sed à materia sensibili, ut dicitur 7. Metaph. & dicitur autem materia sensibilis ex hoc, quod subijcitur sensibilibus qualitatibus: & ideo manifestum est, quod quantitas dimensua, quæ remanet in hoc sacramento sine subiecto, non est quantitas mathematica.

lib. 1. c. 1. q. 1. & 2. c. 1. q. 1.

D. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.

lib. 1. c. 1. q. 1.